

PSOWANY (11) *part praet pass impf*

psowany (9), **psowan** (2).

o jasne; w formach złożonych a jasne, w formie niezłożonej pochylone.

sg m N (*praed*) psowań (2). ◇ f N psowaną (1). ◇ [G psowanój.] ◇ pl N subst psowane (8); -é (3), -(e) (5).

Sł stp, Cn, Linde brak.

1. Niszczony, pogarszany, któremu wyrządza się szkody (4) :

a. [Dotyczy stanu fizycznego; burzony, pustoszony: [Askanius mówi:] Przyprowadźcie mi oycá/ [...] Káždy ímutek odpádníe gdy vyźrzę zdrowégo. Dwá kubki dam wam írebrné roboty rzezánéy/ Któré oycíec wźiął dárem z Arisby pówánéy [*devicta genitor quae cepit Arisba IX 264*] *VergKoch* 252.]

b. Dotyczy życia religijnego (2) :

W przeciwstawieniu: »naprawowany ... psowany« (1): Máią tedy y Swiętá w fobie [!] wiele dobrego/ kiedy ie z vcźciwoścíą [...] obchodźimy. [...] Przeto złe zwyczáie máią być nápráwowáne/ á dobre rzeczy dla nich pówáne być niemáią. *WujJud* 189v.

Szereg: »borzon a psowan« (1): A ták tu Prorok [...] opowieda/ ktorými [rzeczami] miał być borzon á pówan kościół íwięty w tych záłtárzálych leciech íwoich. *LubPs* A4.

c. Dotyczy moralności człowieka: deprawowany [czym] (1) : ták też ludzie wyginąć mułzą/ íeśli dzyatki [...] álbo zániedbániem ábo złym wychowániem pówáne bywáią. *RejPosWstaw* [41³]v.

2. Doprowadzany do tego, że zaniknie, przestanie istnieć (1) :

W przeciwstawieniu: »psowan ... odnowion« (1): Gdy bywa pówan ten zwierzchowny człowiek/ tedy on nowy odnowion [!] bywa/ dzień odedniá *GrzegŚm* 53.

3. Pozbawiany mocy obowiązującej, unieważniany, kasowany (5) :

W połączeniu szeregowym (1): A wítawy ludzkie łá nietzyłte/ nieprawdziwe/ y złołliwe/ [...] y máią być odrzucone/ łámáne/ y pówáne. *KrowObr* 227v.

Szereg: »zbity i psowany« (1): TEłtámenty przeciwko Státutowi/ który íełt przedtym przez nas vchwalón/ nápotym nie będziemy potwírdzác: á które potwírdzone łá/ práwem zbité y pówáne będą [*Iure impugnari debebunt JanStat* 579]. *SarnStat* 710.

a. Naruszany, podważany (3) : DLa íkázenia złégo zwyczáiu w źiemí Socháczowłkiéy/ y w innych źiemíách [...]: w których pozwy dla odmińnienia litery/ álbo łłowá/ [...] álbo dla Interczyzy zwykły bydź pówáne [*cassari solent JanStat* 529] z ítráceníem rzeczy/ wítáwiamy: áby tákowy zwyczaj [...] nie był trzyman *SarnStat* 824 [*idem*] 752.

Szereg: »ganion(y) i psowany« (2): Nie chce tego Pan Bog/ áby chwałá íego/ y tá nawdźięczniéyłza ofiárá/ ktorą on nam ná pámiátkę íwoię ółtáwił/ byłá kiedy gánioná y pówána *WujJud* 231; *WujJudConf* 230v.

4. Kwestionowany, podważany jako nieprawdziwy (o tekście Pisma Św.) (1) : tedyby też tákże y ínfze mieyłcá [w przekłádzie Bezy] miály być pówáne. *CzechRozm* 201v.

Synonimy: 1. każony, niszczony; a. burzon; 3. abrogowany, kancellowan, kasowany, każon, »wniwecz obracany«.

Cf **PSOWAĆ**

